

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

ONDERWIJSINSPECTIE

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15, 1210 BRUSSEL

dlsec@onderwijsinspectie.be - www.onderwijsinspectie.be

VERSLAG DOORLICHTING

VBS STEINERSCHOOL MICHAËLI AALST TE AALST

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 124172

Instelling VBS Steinerscholen Michaëli Aalst
Affligemdreef 71 - 9300 AALST

Beleidsverantwoordelijke Sarah ROHART

Telefoonnummer 053 77 36 84

E-mail directie@steinerscholaalst.be

Website www.steinerscholaalst.be

Bestuur Vrije Rud. Steinerscholen Aalst
Affligemdreef 71 - 9300 AALST

Scholengemeenschap Steinerscholen Basisonderwijs
Boomsesteenweg 94 - 2610 WILRIJK

Centrum voor leerlingenbegeleiding Vrij CLB Aalst
Langestraat 12 - 9300 AALST

Start- en einddatum doorlichting 30/09/2024 - 03/10/2024

Inspectieteam Els HEIRWEG
Petra ROSSEAU

Inhoud

1	Toelichting	3
1.1	Wat onderzoekt de onderwijsinspectie tijdens een doorlichting?	3
1.2	Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?	3
1.3	Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?	3
1.4	Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?	4
1.5	Hoe gaat het verder na de doorlichting?	4
2	Administratieve situering	6
3	In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?	7
4	In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?	10
4.1	De onderwijsleerpraktijk in de kleuterafdeling	10
4.2	Wiskunde in de lagere afdeling	13
5	Respecteert de school de regelgeving?	15
6	Samenvatting	16
6.1	In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?	16
6.2	In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?	17
6.2.1	De onderwijsleerpraktijk	17
7	Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen	18
8	Uitspraken betreffende de leerlingenbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid	19

1 Toelichting

1.1 Wat onderzoekt de onderwijsinspectie tijdens een doorlichting?

De centrale onderzoeksvragen zijn:

1. In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit, met bijzondere aandacht voor de aansturing en kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk en de leerlingenbegeleiding?
2. In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs waarbij het onderwijs en de begeleiding op maat, de leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak, de materiële leer- en leefomgeving en de leerlingenevaluatie tegemoetkomen aan de kwaliteitsverwachtingen uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit en respecteert ze de regelgeving?

1.2 Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?

De onderwijsinspectie gaat na of de school tegemoetkomt aan de kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Om de onderzoeksgegevens te verzamelen, gebruikt ze verschillende onderzoeksmethoden en raadpleegt ze uiteenlopende bronnen (kwantitatieve en kwalitatieve data, documenten, observaties, gesprekken en gevalstudies). De onderwijsinspectie betreft ook relevante stakeholders bij de onderzoeken.

1.3 Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie situeert de kwaliteitsontwikkeling en de kwaliteit van de school aan de hand van ontwikkelingsschalen. Zo wil ze de school stimuleren om de kwaliteit te (blijven) ontwikkelen. De ontwikkelingsschalen zijn gebaseerd op het OK en bestaan telkens uit vier niveaus.

Beneden de verwachting

Er zijn meerdere essentiële punten ter verbetering.

Benadert de verwachting

Er zijn, naast sterke punten, ook nog meerdere punten ter verbetering. Daardoor komt het geheel nog niet tegemoet aan de verwachting.

Volgens de verwachting

Er zijn veel sterke punten en hoogstens kleine punten ter verbetering. Het geheel komt tegemoet aan de verwachting.

Overstijgt de verwachting

Er zijn veel sterke punten, met inbegrip van significante voorbeelden van goede praktijk.

Het ontwikkelingsniveau **volgens de verwachting** bevat de kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Dit niveau betekent dus voluit *volgens de verwachting uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit*.

Het ontwikkelingsniveau **overstijgt de verwachting** bevat dezelfde kwaliteitsverwachtingen als **volgens de verwachting**, maar voor dat niveau verwacht de onderwijsinspectie ook een voorbeeld van goede praktijk. De criteria voor een voorbeeld van goede praktijk zijn:

- De praktijk overstijgt het gangbare.
- De praktijk heeft bij kleuters / leerlingen een positieve impact op de resultaten en effecten.
- De praktijk is ingebed in de werking van de school of de werking van een deelteam.
- De praktijk is onderbouwd vanuit evaluaties of specifieke noden van de school of is gebaseerd op vernieuwde inzichten op het vlak van onderwijskwaliteit.
- De praktijk kan andere scholen inspireren.

1.4 Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie formuleert een advies aan de Vlaamse Regering over de verdere erkenning van de school. Bij de adviesbepaling heeft de onderwijsinspectie rekening gehouden met niet-beïnvloedbare contextfactoren te wijten aan de coronapandemie.

Er zijn twee adviezen mogelijk.

- Als de school in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een gunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:
 - een gunstig advies zonder meer
 - een gunstig advies met de verplichting om te werken aan de tekorten.
- Als de school niet in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een ongunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:
 - Een ongunstig advies met mogelijkheid om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt op voorwaarde dat het bestuur van de school zich bij het werken aan de tekorten extern laat begeleiden. Indien het bestuur van de school gebruikmaakt van het recht om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt en zich extern laat begeleiden, volgt er een nieuwe doorlichting. Die nieuwe doorlichting vindt plaats binnen een termijn die de onderwijsinspectie bepaalt op basis van de ernst en de aard van de tekorten en die minimum 90 dagen bedraagt.
 - Een ongunstig advies zonder mogelijkheid om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten. Het bestuur van de school kan een beroep indienen tegen die onmogelijkheid. Binnen de 60 kalenderdagen na het indienen van het beroep, onderzoekt een nieuw en paritair samengesteld doorlichtingsteam de argumenten die het bestuur van de school aangeeft om te rechtvaardigen dat er wel een mogelijkheid moet zijn om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten.

1.5 Hoe gaat het verder na de doorlichting?

De school ontvangt het doorlichtingsverslag enkele dagen na het einde van de doorlichting. Feitelijke onjuistheden kunnen op dat moment nog worden rechtgezet. Het advies en de inschalingen worden echter niet meer gewijzigd.

Uiterlijk binnen dertig kalenderdagen na de ontvangst van het doorlichtingsverslag kan het beleid of het bestuur van de school een bijkomende verduidelijking van het doorlichtingsverslag aanvragen bij de inspecteur-generaal. Die aanvraag gebeurt zoals aangegeven op de website van de onderwijsinspectie. De onderwijsinspectie plant de bespreking zo spoedig mogelijk en het beleid of het bestuur van de school bepaalt zijn vertegenwoordiging.

Voor meer informatie: raadpleeg www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be.

2 Administratieve situering

De school organiseert onderwijs in volgende vestigingsplaats(en):

- Affligemdreef 71 - 9300 AALST.

3 In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?

Visie en strategisch beleid VOLGENS DE VERWACHTING

De schoolvisie beschrijft wat de school met haar onderwijs wil bereiken, hoe ze de schoolwerking wil vormgeven en hoe ze de ontwikkeling van de leerlingen wil stimuleren. Die visie is afgestemd op de input en context van de school en op de regelgeving. De kernwaarden van de Steinerpedagogie vinden breed en zichtbaar ingang in de schoolwerking. De school streeft ernaar kinderen te ondersteunen bij het ontwikkelen van hun eigen potentieel door in te zetten op de totale ontwikkeling van het kind (hoofd-hart-handen). In de kleuterklassen speelt ritme, imitatie en verbeelding een belangrijke rol in het dagelijkse programma. Jaarlijkse vieringen zijn verweven in dit ritme en geven diepgang aan de verschillende schoolactiviteiten. In het wiskundeonderwijs nemen de leraren de balans tussen denken, voelen en handelen mee in de lessen. Bewegend leren en kunstzinnig onderwijs nemen daarbij een centrale plaats in en ondersteunen het leren vanuit de beleavings- en gevoelswereld. De school stimuleert de gezamenlijke verantwoordelijkheid om de visie te realiseren en alle teamleden voelen zich mee verantwoordelijk. Bovendien beschikt de school over een strategie om haar visie te realiseren vanuit veelvuldig intern overleg en reflectie en een sterk uitgebouwd mentorschap. De school bouwt dit schooljaar verder aan een strategische aanpak van hun schoolontwikkelingsprocessen. Daarbij heerst een grote bereidheid om de schoolwerking bij te sturen op basis van de evaluatie van haar werking. De school kan haar strategische aanpak nog verfijnen door de doelgerichtheid van de schoolontwikkelingsprocessen te versterken en steeds meetbare effecten voorop te stellen. De school integreert het gelijkeonderwijskansenbeleid in het beleid op de begeleiding, bepaalt streefdoelen en koppelt daaraan indicatoren en een tijdspad.

Organisatiebeleid
VOLGENS DE VERWACHTING

De school ontwikkelt en voert een beleid waarin participatie, dialoog en efficiëntie centraal staan. De dialoog tussen de schoolleiding en teamleden over motieven, ideeën, zorgen en onzekerheden bevordert een open communicatieklimaat. Het lerarencollege is een belangrijke pijler in de overlegstructuur van de school. Door te werken met het lerarencollege en de mandatenwerking stimuleert de school een participatieve besluitvorming. De school staat open voor externe vragen en verwachtingen en speelt daar geregeld op in. Ze stimuleert vernieuwing, reflectie en expertisedeling tussen de teamleden. Tijdens het wekelijkse lerarencollege is er dit schooljaar ruimte gecreëerd voor studie van de Steinerpedagogie. Daarnaast zorgen mentorenwerking, zorgondersteuning en hospiteerbeurten voor verdere expertisedeling. De school werkt samen met andere scholen en externe partners om de schoolwerking te versterken en communiceert frequent, laagdrempelig en transparant met interne en externe belanghebbenden. De 'dinsdagpost' en klasmails houden ouders op de hoogte van de praktische en pedagogische klaswerking, terwijl de directeur via de weekpost praktische afspraken communiceert met de leraren.

Onderwijskundig beleid
VOLGENS DE VERWACHTING

De school geeft het onderwijskundig beleid vorm aan de hand van maatregelen en afspraken op schoolniveau, deelteamniveau en individueel niveau. Zo heeft de school afspraken over de vormgeving van de begeleiding van de lerende, bouwt ze aan een duidelijk en toegankelijk schoolwerkplan en werken alle leraren vanuit Steinerspecifieke leerlijnen. Doelgerichte afspraken over de invulling van de verhoogde zorg en de evaluatie in de lagere afdeling vragen evenwel nog een kritische reflectie. De school beschikt over de nodige systemen en structuren om de maatregelen en afspraken te realiseren, waardoor deze de praktijk aansturen. Het lerarencollege is de draaischijf om maatregelen en afspraken vast te leggen en op te volgen via frequente reflectie. De school ondersteunt de teamleden. Ze zet hiervoor haar personele middelen doordacht en planmatig in. Zo kunnen de teamleden regelmatig beroep doen op de expertise van de directeur en het zorgteam voor een ontwikkelingsgerichte begeleiding van kleuters en leerlingen. De school zet de middelen voor het versterken van de gelijke onderwijskansen transparant in, maar kan de doelgerichtheid ervan nog versterken. Verder stimuleert de school ook professionalisering vanuit behoeften en noden van de leraren. Het vormt een aandachtspunt om het nascholingsbeleid nog meer vorm te geven vanuit een analyse van de leerlingenresultaten. De school zet daarnaast in op expertisedeling. Zo gaat de school op regelmatige basis zowel intern als extern hospiteren en zet ze sterk in op aanvangsbegeleiding vanuit een zesjarig mentorschap.

Cyclische evaluatie van de kwaliteit VOLGENS DE VERWACHTING

De school evalueert relevante aspecten van de schoolwerking systematisch en in groeiende mate ook cyclisch. Daarbij evalueert de school of de gekozen afspraken en maatregelen bijdragen tot het realiseren van haar visie. De evaluaties vinden geregeld plaats en zijn gepland en georganiseerd volgens een systematiek. De school evalueert verbeteracties genomen naar aanleiding van eerdere evaluaties, waardoor opeenvolgende evaluaties op elkaar voortbouwen en zodoende gericht zijn op een continue groei. Daarbij vormt het nog een aandachtspunt om specifiek aandacht te besteden aan de evaluatie van resultaten en effecten in relatie tot vooraf vastgelegde verwachtingen en doelen.

Betrouwbare evaluatie van de kwaliteit BENADERT DE VERWACHTING

De school evalueert haar kwaliteit beperkt doelgericht op basis van kwalitatieve en kwantitatieve bronnen. Ze betreft bij haar evaluaties relevante partners. Hoewel de school aandacht heeft voor de resultaten van de decretaal verplichte gevalideerde toetsen, laat de school nog kansen liggen om deze en andere leeruitkomsten van hun leerlingen te benutten om strategische keuzes te maken inzake schoolontwikkelingsprocessen. Een werkpunt daarbij is het effectiever combineren van de beschikbare gegevens om de betrouwbaarheid van de evaluaties te verhogen.

Borgen en bijsturen VOLGENS DE VERWACHTING

De school heeft een zeker zicht op haar sterke punten en werkpunten met aandacht voor de leereffecten en het leerlingenwelbevinden. Een betrouwbaarder gebruik van kwalitatieve en kwantitatieve bronnen kan dat zicht evenwel vervolledigen. De school bewaart en verspreidt structureel wat kwaliteitsvol is door afspraken en maatregelen formeel te verankeren in het schoolwerkplan vanuit de stuwende en gedragen kracht van het lerarencollege. Ze ontwikkelt systematisch verbeteracties voor haar werkpunten, maar kan groeien in de doelgerichtheid ervan.

4 In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?

4.1 De onderwijsleerpraktijk in de kleuterafdeling

Onderwijs en begeleiding op maat BENADERT DE VERWACHTING	De leraren laten kansen liggen om voor iedere kleuter met specifieke onderwijsbehoeften een cyclische aanpak te hanteren voor onderwijs en begeleiding op maat. Hoewel de leraren inspanningen leveren om een actueel beeld te krijgen van de leer- ontwikkelingsvorderingen, evenals de sterktes en behoeften van de kleuters, spelen ze hier slechts beperkt doelgericht en planmatig op in. De leraren stemmen in overleg met het zorgteam de doelen, het onderwijsleerproces en de evaluatie af op de onderwijsbehoeften van de kleuters, maar laten kansen liggen om dit steeds vanuit een analyse van de verzamelde gegevens te doen. Aangezien de leraren enkel impliciete begeleidingsdoelen bepalen voor kleuters met specifieke onderwijsbehoeften zijn de opvolging van de effecten van het maatwerk en de eventuele bijsturing van de begeleiding werkpunten. Daarnaast is het belangrijk om het extra kleuterjaar kritisch te blijven benaderen.
---	---

Leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak VOLGENS DE VERWACHTING	De leraren ondersteunen het leren en ontwikkelen. Ze hanteren een geleidelijke aanpak, gebaseerd op een logische en stapsgewijze opbouw. Aandacht voor rust, ontspanning en ritme draagt bij aan deze aanpak, evenals het leren door nabootsing. De leraren bieden daarnaast gerichte ondersteuning door kleuters doelgericht naar activiteiten toe te leiden. De leraren stimuleren kleuters om na te denken en te leren, wat resulteert in een activerende aanpak. Ze bieden regelmatig kansen om nieuwe leerstof te oefenen en te verankeren via terugkerende wekelijkse activiteiten. Ook geven de leraren veel ruimte voor exploratie en zelfontdekkend leren. De nadruk op fantasie en vrij spel, zowel in de klas als in de natuur, creëert volop mogelijkheden voor ontdekkend leren. Om de fantasie, betrokkenheid en inbreng van de kleuters te bevorderen, kiezen de leraren vaak voor materialen met een open en exploratief karakter. Daarnaast geven de jaarfeesten en seizoenen zin aan de activiteiten, waardoor een betekenisvolle aanpak ontstaat die aansluit bij de belevingswereld van de kleuters. Hierbij gebruiken de leraren vooral authentieke en realistische materialen, die nauw aansluiten bij de ervaringen van thuis en in de natuur. De leraren hebben een zeker zicht op de talige competenties van de kleuters. Ze realiseren een taalontwikkende aanpak in de kleuterafdeling door herhaaldelijk gebruik te maken van verhalen, liederen en versjes. Hierbij richten ze zich op klank en rijm en realiseren ze een opbouw in woordenschat, die aansluit bij de na te streven ontwikkelingsdoelen uit het leerplan van het Stieneronderwijs. Spelactiviteiten bieden de kleuters ruime kansen om nieuwe taal op een natuurlijke manier - door nabootsing - te gebruiken. Elke klas beschikt over een boekenaanbod en de leraren moedigen de kleuters actief aan om de verhalenwereld te ontdekken. De leraren fungeren als model bij het aanleren van strategieën en bieden zo een leerklimaat met aandacht voor metacognitieve vaardigheden. In de kleuterafdeling besteden de leraren veel aandacht aan de sociaal-emotionele ontwikkeling, wat mogelijkheden biedt om te reflecteren op sociaal-emotioneel gedrag. Huishoudelijke activiteiten en de nadruk op zelfredzaamheid en wilskracht bevorderen de zelfstandigheid, zelfsturing en zelfmanagement van de kleuters. Daarnaast stimuleert de open ruimte in de spelactiviteiten het probleemoplossend denken. De leraren zetten zich in om de tijd voor leren en ontwikkelen te optimaliseren, hoewel dit enigszins onder druk staat door de ruime aandacht voor rust binnen de Steinerpedagogie. De geleidelijke afbouw van slaapmomenten naarmate de kleuters ouder worden, toont een bewuste benadering van het maximaliseren van leertijd, binnen de grenzen van de Steinerpedagogie. Daarnaast werken de leraren doelgericht bij het aanbieden van activiteiten, waardoor de organisatie van de lesdag de nagestreefde ontwikkelingsdoelen effectief ondersteunt.
---	---

**Materiële leef- en
leeromgeving**
VOLGENS DE VERWACHTING

De leraren beschikken over de ontwikkelingsmaterialen en infrastructuur om de doelen van het gevalideerd doelenkader na te streven. De ontwikkelingsmaterialen en de infrastructuur zijn veilig en aangepast aan de basis-, leer- en ontwikkelingsbehoeften van de kleuters. Het kleuterteam maakt hierover gezamenlijk gefundeerde keuzes vanuit de Steinerpedagogie en zet in op authentieke en realistische materialen met een open en exploratief karakter. Daarnaast voorzien de leraren open ruimte en aangepaste bewegingsmaterialen om het nastreven van de grootmotorische doelen te faciliteren. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in en gebruiken de buitenhoeken frequent. Het fysiek comfort ondersteunt en stimuleert veelal het leren en onderwijzen. Sommige infrastructuur is weinig actueel en weinig stimulerend op het vlak van temperatuur. De school voorziet daartoe in nieuwbouwwerken vanaf 2025. Daarentegen valt het fysieke comfort op het vlak van orde en netheid in positieve zin op.

Leerlingenevaluatie
BENADERT DE
VERWACHTING

De observatie en evaluatie sporen beperkt met het gevalideerd doelenkader en met het aanbod. Hoewel het digitale kleuterobservatiesysteem aansluit bij het aanbod en doelenkader van de Federatie van Steinerscholen, gebruiken de leraren het slechts beperkt als observatie- en evaluatie-instrument. Buiten dit systeem is er een wisselend evenwicht in de evaluatie van de verschillende ontwikkelingsdomeinen, waarbij de nadruk sterk ligt op de sociaal-emotionele ontwikkeling, ten koste van de meer cognitieve ontwikkeling. Het digitale kleuterobservatiesysteem ondersteunt een betrouwbare observatie en evaluatie vanuit heldere doelen die de verwachte kennis, vaardigheden en attitudes definiëren. Naast dit systeem missen de observatie en evaluatie echter transparantie en doelgerichtheid. De leraren laten zo kansen liggen om te komen tot een betrouwbare, faire en brede evaluatie. De leraren bieden evenwel activiteiten aan die passen binnen de zone van de naaste ontwikkeling en integreren de observatie en evaluatie zo in het leerproces.

4.2 Wiskunde in de lagere afdeling

Onderwijs en begeleiding op maat
BENADERT DE VERWACHTING

Het schoolteam laat kansen liggen om voor iedere leerling met specifieke onderwijsbehoeften een cyclische aanpak te hanteren als basis voor onderwijs en begeleiding op maat. De leraren leveren inspanningen om zich een actueel beeld te vormen over de leer- en ontwikkelingsvorderingen, de sterktes en de behoeften van deze leerlingen. De leraren analyseren uit deze overigens zeer uitgebreide beeldvorming nog te beperkt de specifieke onderwijsbehoeften van deze leerlingen. De leraren stemmen in overleg met het zorgteam het onderwijsleerproces en soms de leerlingenevaluatie af door maatregelen en acties voor te stellen, maar ze laten kansen liggen om dit vanuit expliciete begeleidingsdoelen te doen. De leraren spelen zo in beperkte mate gericht in op de specifieke onderwijsbehoeften van de leerlingen die nood hebben aan verhoogde zorg of meer. De opvolging van de effecten van het maatwerk en de eventuele bijsturing van de begeleiding vormen een werkpunt.

Leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak
BENADERT DE VERWACHTING

De leraren leveren inspanningen om het leren en ontwikkelen te ondersteunen. Meerdere leraren laten echter kansen liggen om de aanpak geleidelijk en activerend te maken. De leraren sluiten aan bij de voorkennis, maar het vormt voor meerdere leraren een werkpunt om een geleidelijke didactische opbouw van de les te hanteren. Het is tevens een werkpunt om de leerdoelen explicieter te delen met de leerlingen. Binnen de brede basiszorg laten leraren kansen liggen om systematischer gedifferentieerd te werken. De leraren kiezen vaak voor een aanpak waarbij ze leerlingen actief aan het werk zetten. Het vormt echter een verbeterpunt om de leerlingen meer denkkansen te geven. De aanpak is betekenisvol. De leraren maken gebruik van visualisaties, authentieke contexten en materialen. De aanpak is taalontwikkellend. Zo gebruiken de leraren begrijpelijke en verrijkende taal in onder meer lied- en versvorm, is er aandacht voor de rekentaal en krijgen de leerlingen kansen om taal te gebruiken en te oefenen bij onder meer partner- en groepswork. Het vormt een verbeterpunt om meer visuele taalsteun te voorzien bij kinderen die hier nood aan hebben. Er is aandacht voor metacognitieve vaardigheden. De leraren fungeren als model en tijdens de oefeningen en weektaken is er ruimte voor het inoefenen van zelfstandig werk en zelfsturing. Het vormt een verbeterpunt om de leerlingen sterker te laten reflecteren op de eigen wiskundige ontwikkeling op basis van expliciet gedeelde leerdoelen. Zowel voor de taalsteun als voor de wiskundige strategieën zijn de leerlingen aangewezen op hun eigen schriften. Het is een werkpunt om deze schriften voldoende zorgvuldig in te vullen zodat de leerlingen ze effectief als naslagwerk kunnen gebruiken. De leraren benutten de tijd om te leren beperkt efficiënt. De lessen starten en eindigen tijdig, maar het tempo ligt eerder laag en de klasorganisatie bevordert niet altijd een efficiënt tijdsgebruik. De hoeveelheid aan oefenkansen die kinderen krijgen binnen de wiskundelessen vraagt om een kritische reflectie.

Materiële leef- en leeromgeving VOLGENS DE VERWACHTING	De leraren beschikken over voldoende leermiddelen en de infrastructuur om de doelen van het gevalideerd doelenkader te bereiken. De materialen worden geregeld aangevuld. De leermiddelen en de infrastructuur zijn actueel, veilig en aangepast aan de onderwijsbehoeften van alle leerlingen. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in. Het fysiek comfort ondersteunt het leren en onderwijzen. De meeste klassen zijn ruim en comfortabel. De nette klassen ondersteunen het leren en ontwikkelen.
Leerlingenevaluatie VOLGENS DE VERWACHTING	De observatie en evaluatie sporen grotendeels met het gevalideerd doelenkader en met het aanbod. De leraren kunnen de representativiteit verhogen door ook de doelen van meetkunde en metend rekenen systematischer te evalueren. De observatie en evaluatie zijn geïntegreerd in het onderwijsleerproces, transparant, betrouwbaar en fair. De leraren gebruiken hiertoe enerzijds de LVS-toetsen van de Federatie van Steinerscholen als methodegebonden metingen - eventueel aangevuld met eigen toetsen - en anderzijds een paralleltoets als externe validatie. Het vormt een groeikans om de leerlingen meer te betrekken bij de evaluatie.

5 **Respecteert de school de regelgeving?**

Er werden geen inbreuken vastgesteld.

6 Samenvatting

Legende

- = beneden de verwachting
- ◆ = benadert de verwachting
- = volgens de verwachting
- ★ = overstijgt de verwachting.

6.1 In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?

In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit met bijzondere aandacht voor de aansturing en kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk en de leerlingenbegeleiding?

Visie en strategisch beleid	●
Organisatiebeleid	●
Onderwijskundig beleid	●
Cyclische evaluatie van de kwaliteit	●
Betrouwbare evaluatie van de kwaliteit	◆
Borgen en bijsturen	●

6.2 In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?

In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs waarbij het onderwijs en de begeleiding op maat, de leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak, de materiële leer- en leefomgeving en de leerlingenevaluatie tegemoetkomen aan de kwaliteitsverwachtingen uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit en respecteert ze de regelgeving?

6.2.1 De onderwijsleerpraktijk

	De onderwijsleerpraktijk in de kleuterafdeling	Wiskunde in de lagere afdeling
Onderwijs en begeleiding op maat	♦	♦
Leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak	●	♦
Materiële leef- en leeromgeving	●	●
Leerlingenevaluatie	♦	●

7 Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen

De onderwijsinspectie formuleert over de verdere erkenning van de school een GUNSTIG ADVIES.

De onderwijsinspectie doet de volgende aanbevelingen met het oog op de verdere kwaliteitsontwikkeling van de school:

- De kwaliteit borgen van de kwaliteitsontwikkeling.

- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk in de kleuterafdeling.
- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk voor wiskunde in de lagere afdeling.

8 Uitspraken betreffende de leerlingenbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid

De onderwijsinspectie formuleert over de leerlingenbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid de volgende uitspraken.

- Uitspraak over de leerlingenbegeleiding: POSITIEF
- Uitspraak over het gelijke onderwijskansenbeleid: POSITIEF